

Opći sud počinio je pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da postojanje ugovora o pružanju usluga podučavanja između stranke i njezina odvjetnika ugrožava zahtjev neovisnosti zastupnika pred sudovima Unije

Stoga Sud ukida pobijano rješenje

U presudi Uniwersytet Wrocławski i Poljska/REA (spojeni predmeti C-515/17 P i C-561/17 P), objavljenoj 4. veljače 2020., Sud je zasjedajući u velikom vijeću ukinuo rješenje Općeg suda¹ kojim je kao očito nedopuštena odbačena tužba Sveučilišta u Wrocławu protiv odluka Izvršne agencije za istraživanje (REA) jer pravni savjetnik koji je zastupao to sveučilište nije ispunjavao uvjet neovisnosti koji se zahtijeva Statutom² Suda Europske unije (u daljnjem tekstu: Statut).

REA je u okviru programa za istraživanja sa sveučilištem u Wrocławu sklopila sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava. Međutim, pokazalo se da sveučilište nije poštovalo odredbe tog sporazuma, tako da je REA raskinula navedeni sporazum i uputila tri obavijesti o terećenju koje je Sveučilište u Wrocławu podmirilo.

Sveučilište u Wrocławu podnijelo je potom tužbu Općem sudu osobito radi poništenja REA-inih odluka o raskidu sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava i obvezivanju sveučilišta na povrat dijela isplaćenih sredstava. Budući da je pravni savjetnik koji je zastupao sveučilište bio s njime povezan ugovorom o pružanju usluga podučavanja, Opći je sud odbacio tu tužbu kao očito nedopuštenu.

Odlučujući o žalbama koje su podnijeli Sveučilište u Wrocławu (predmet C-515/17 P) i Republika Poljska (predmet C-561/17 P), Sud je podsjetio da članak 19. Statuta sadržava dva različita i kumulativna uvjeta u pogledu zastupanja, u postupcima po izravnim tužbama podnesenima pred sudovima Unije, stranke koja nije obuhvaćena prvim dvama stavcima tog članka. Prvi uvjet³ odnosi se na obvezu takve stranke da je pred sudovima Unije zastupa „odvjetnik”. Drugi⁴ predviđa da odvjetnik koji zastupa tu stranku mora biti ovlašten na zastupanje pred sudom države članice ili druge države koja je stranka Sporazuma o europskom gospodarskom prostoru (EGP).

Navevši da je pravni savjetnik sveučilišta u Wrocławu ispunio drugi uvjet, Sud je ispitao je li u predmetnom slučaju ispunjen prvi uvjet.

On je najprije podsjetio da s obzirom na to da ne postoji upućivanje na nacionalno pravo država članica, pojam „odvjetnik” sadržan u članku 19. Statuta valja tumačiti autonomno i ujednačeno, vodeći računa ne samo o tekstu te odredbe, već i o njezinu cilju i kontekstu. U tom pogledu istaknuo je da u skladu s formulacijom tog članka, „stranka” koja nije obuhvaćena prvim dvama stavcima navedenog članka nije ovlaštena samostalno postupati pred sudom Unije, već se mora koristiti uslugama treće osobe, odnosno odvjetnika, za razliku od stranaka obuhvaćenih tim prvim dvama stavcima koje pak može zastupati agent. Sud je pojasnio da je cilj obveze zastupanja po odvjetniku iz članka 19. Statuta iznad svega zaštititi i što bolje obraniti interese opunomoćitelja, posve neovisno i uz poštovanje zakona te profesionalnih i etičkih pravila. Podsjetio je da se pojam

¹ Rješenje od 13. lipnja 2017., Uniwersytet Wrocławski/REA ([T-137/16](#), neobjavljeno, EU:T:2017:407)

² Članak 19. Statuta

³ Naveden u trećem stavku članka 19. Statuta.

⁴ Naveden u četvrtom stavku članka 19. Statuta.

odvjetnikove neovisnosti, u posebnom kontekstu tog članka Statuta, ne definira samo negativno, odnosno nepostojanjem radnog odnosa, već i pozitivno, odnosno upućivanjem na etički kodeks. U tom kontekstu, zahtjev odvjetnikove neovisnosti ne tumači se kao nepostojanje njegove bilo kakve povezanosti s klijentom, već kao nepostojanje veza koje očito ugrožavaju odvjetnikovu sposobnost izvršavanja zadaće pružanja obrane, uz što bolje služenje interesima svojega klijenta.

Sud je u tom pogledu podsjetio da od pravne osobe koju zastupa nije dovoljno neovisan odvjetnik kojemu su povjerene važne upravne i financijske ovlasti u toj pravnoj osobi, a na temelju kojih se on u toj osobi nalazi na visokoj izvršnoj funkciji koja može ugroziti njegovo svojstvo neovisne treće osobe, odvjetnik koji se u pravnoj osobi koju zastupa nalazi na visokoj rukovodećoj funkciji ili odvjetnik koji ima dionice društva koje zastupa i u kojem je predsjednik uprave.

Ipak, s takvim se situacijama ne može izjednačiti ona u kojoj pravni savjetnik ne samo da interese Sveučilišta u Wrocławu nije branio u okviru odnosa podređenosti prema tom sveučilištu, već je, osim toga, s njime jednostavno bio u ugovornom odnosu koji se odnosio na pružanje poduke na tom sveučilištu. Sud smatra da se na temelju takve povezanosti ne može zaključiti da se taj pravni savjetnik nalazi u situaciji koja očito ugrožava njegovu sposobnost da što bolje i potpuno neovisno brani interese svojega klijenta.

Posljedično tomu, Sud je utvrdio da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da sama činjenica što između Sveučilišta u Wrocławu i pravnog savjetnika koji ga zastupa postoji građanskopravni ugovor o pružanju usluga podučavanja može utjecati na neovisnost tog savjetnika zbog postojanja opasnosti da će na njegovo stručno mišljenje barem djelomično utjecati njegovo poslovno okruženje. Stoga je Sud ukinuo pobijano rješenje i vratio predmet na odlučivanje Općem sudu.

NAPOMENA: Protiv odluke Općeg suda Sudu se može podnijeti žalba ograničena na pravna pitanja. Žalba u načelu nema suspenzivan učinak. Ako je dopuštena i osnovana, Sud ukida odluku Općeg suda. Ako je u predmetu moguće presuditi, Sud ga može i sam riješiti. U suprotnome, predmet se vraća Općem sudu, koji je vezan odlukom Suda donesenom povodom žalbe.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293